

BUDAFOK-TÉTÉNYI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

A szerkesztőség és kiadóhivatal ideiglenes helyisége:
BUDAPEST, IV., SEMMELWEISS-U. 4.
Hirdetés díjszabás szerint. — Kéziratot nem adunk vissza.

Főszerkesztő: Dr. FÜRTH BÉLA
Felelős szerkesztő: Dr. LUKÁCS IMRE
Főmunkatárs: Dr. SZTERÉNYI GYULA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 5.— korona
Fél évre 2.50
Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik minden vasárnap.

Az alkoholizmus pusztítása.

A biai járási hivatalos lap valamelyik utolsó számai egyikében hosszú cikkben siránkozik az alkohol pusztításai miatt. Vele egyidejűleg kaptam az országos alkoholelleses liga egy prospekturát, mely beszámol az alkoholizmus ellen általa kifejtett küzdelemről. Így jut eszembe az adoma költőtte jó falusi plébános, aki, mert a községnek nem volt orvosa, maga járt betegeket gyógyítani.

Arról volt nevezetes a jó falusi plébános, hogy minden nyavalyát a világon szentelt vízzel akart orvosolni. Ennek a foga fáj, azt a csusz gyötörte: neki mindegy volt. Minden baj és betegség ugyanis az ördögtől való, ergó: a szentelt víz a helyes medicina.

Még a düledező házat is szentelt vízzel akarta megerősíteni az a jó öreg plébános.

Ezek a dolgok pedig azért jutnak most eszembe, mert úgy látom, hogy az adomabeli jó öreg plébános lábnyomába léptek azok, akik a magyar köznép rákfenéjét: az alkoholizmust, gyógyítani és kiirtani akarják.

Az én járásom minden községében és alkalmasint máshol is — képes plakátokat ragasztanak ki. Iszákosság ellenes képek: ez a felírása a plakátoknak és darabjának ára hatvan fillér, vagyis harminc krajcár. (Und wer zahlte die Kohlen?)

Az egyik plakát a járásbiróság kapuján diszlik, a másik a szolgabíró-ság épülete falán. Van még egy harmadik is, az adóhivatal ajtaján — csak éppen a korcsmák előtt nem láttam ilyen plakátot, de egyet sem.

Jól van. A pokol bejárón sem látni

talán kifüggesztve a tiz parancsolatot; a budapesti m. sz. nevű pénzüzetek ajtaján sem lesz felirat, hogy óvakodjunk a zsebtolvajoktól és egyetlen ügyvédi iroda előtt sem lesz tábla kitéve azzal a jóakaró figyelmeztetéssel, hogy: „pörösködni nagy baj.” (Az enyém előtt sincsen.)

No de menjünk tovább.

A képes plakát azért képes plakát, mert képek vannak rajta. És mert a kelleténél is jobban vagyunk mi nemzetiségekkel megáldva, hát ötnyelvű szöveg magyarázza az egyes képeket. Magyar, német, tót és oláh, és ötödiknek valami cirillbetűs szöveg, talán ruthén vagy szerb.

Dicsérem a jóakarátát azoknak, akik ezeket a képeket tervezték és sokszorosították, de megvenni és kiragasztani őket bizony hiábavaló dolog volt nagyon. Mert már csak leirom, amit gondolok: nagyon együgyű képek ezek. Megfigyeltem a népet, mely csoportosan állotta körül — csak egy-két napig persze — azokat a kiragasztott plakátokat és a nép embereinek oda-vetett megjegyzéseiből azt a tanulságot szűrtem le, hogy nem egyedül a nevetségesség öl. Ől az együgyűség is.

Legfelől, közbül egy kettős kép diszeleg. Egy diptychon. Címe: az első pohár és az utolsó pohár. Jobbról egy kék mándlis magyar pohár pálinkát vagy siller bort nyújt egy vörös réklis gyerekeknek, (szégyenkezik a kicsi, csak nem azért, mert meztláb van?) — balról meg egy megfagyott ember fekszik a hóban, akit egy szürös bakter segédlete mellett valami szemüveges orvos bököget.

Haj, micsoda megjegyzéseket tettek erre a jeles műalkotásra az én megfigyelt embereim! A jobb képet

nézvéen, csak évődtek, nevettek. — Ne szégyenkezz, kölyök, — mondta az egyik, kimagyarázván a képből, hogy csak huzódozik az a gyerek. — Frigy mán, te tacsó, — mondta a másik. — Jobb az, mint a kávé, — vélte egy harmadik.

De ami megjegyzéseket a megfagyott emberre tettek, bizony Ister, minden fényvető gépnél jobban világítottak azok rá a mi szánalmas közállapotainkra. — Engem ugye, jól járt, — mondta ez is, az is. — Nem ölik mán többet adóval, robottal. — Nem nyaggatja többet jegyző, szolgabíró. — Megspórolta az utat Amerikába.

Tetszik kiérezni ezekből az ellesett megjegyzésekből, hogy mi kergeti a népet az alkohol karjaiba? A sulyos közterhek, a nyomoruságos közigazgatás, a szolgabírák basáskodása, a munkahiány . . .

Még sok más kép is van azon a plakáton. Egy egészséges ember veséje, meg egy alkoholistáé, egy egészséges ember szive, meg egy olyané, aki sokat iszik.

Hát nem együgyűség ez? Azt hiszik talán, hogy a magyar vagy a német földmives vagy munkásnép anatómiával és kórtani elváltozásokkal foglalkozik? A pálinka jó; bánok is én, milyen lesz tüle zenyém vese és szív — vélte egy jókedvű tót.

A többi képet és a plakátokon olvasható statisztikai adatokat említetlenül hagyom. Minek emliteném őket? Bizony csak szentelt víz az, kérem, mely a düledező háznak nem árt, de nem is használ. Megnézni meg nézi azokat a színes rajzokat a nép, de a korcsmától talán egyetlen embert sem rettentenek vissza.

Mert annak, hogy az alsóbbrendű nép korcsmázik és iszik, mélyebb okai vannak, mint csupán maga az élvezet, melyet a szeszes ital fogyasztása okoz. A gyatra kereseti viszonyok, a napszám-uzsora, a kisgazdák igazságtalan megadóztatása, az igazságügyi és főleg a közigazgatási mizériák: ezeknek az elkésztő hatása is kergeti a népet a korcsmába, nemcsak maga az élvezet, melyet a vitriollal kezelt pálinka kellemes csikarása okoz.

Tehát itt kell megfogni a bajt, nem az elváltozott veséken és májokon. Helyes intézkedés a vállalatba kiadott közérdekű munkákat illetőleg: ez volna az első. Ahány vállalat van, mely vasutakat, gátakat épít vagy folyókat szabályoz, mindegyik többnyire horvát, hercegóc és tallián munkásokkal dolgozik, míg az érdekelt vidék népe csak tessék-lásséknak kap napszámot és azt is csak akkor, mikor már a „határidőtüllépés” réme fenyeget. Elsősorban ez ellen tegyen valamit a hatóság.

Továbbá hasson oda, hogy a kisgazdáknak könnyítessék meg a közterhek viselését. Hogyan? azt mások talán jobban tudják, mint én. De egy eszmével én is szolgálhatok. Ahogy az állam az ingatlan vagyon után kiszabott örökösödési illetéket nem hajtja be végrehajtás útján, hanem megelégszik azzal, hogy azt telekkönyvi betáblázás útján biztosítja, ugy tessék a kis-

gazdától egy bizonyos fokig az adókat sem végrehajtás útján beszédni, hanem szintén telekkönyvi betáblázás útján biztosítani. Ezzel kettős célt érnek. Először is nem keserítjük el az életét a kisgazdáknak az örökös adóvégre-hajtásokkal, amik sok közigazgatási visszaélésre és basáskodásra adnak okot és a népet — bűt felejteni — a korcsmába kergetik; másodsor meg elejét vesszük annak, hogy szegény feje — csak hogy adóját kifizethesse — uzsorások kezébe kerüljön. Az uzsorás is telekkönyvileg biztosítja pénzét és husz percentet szed, hát tegye ugyanezt az állam és a község, aki husz helyett csak négy százalékot fog szedni.

Persze, sok víz fog addig lefolyni a Dunán, míg ezeket elérjük és talán a drótostót is már repülőgépen fog faluról-falura szállni, míg a közigazgatási nyavalyákat megszüntetjük; kérdés tehát, hogy addig mit csináljunk az alkoholizmus terjedése ellen?

Hát legyünk kiméletlenek. Erőszkoljunk ki szabályrendeletet minden törvényhatóságtól — és a belügymiszter 24 óra alatt hagyja jóvá — hogy minden korcsmát szombat este hattól hétfő reggeli hatig és azonfelül is minden hétköznapra eső ünnepeken is szigorúan zárva kell tartani.

A mai állapot szerint csak tizenhat éves koráig nem mehet a legény vagy a leány korcsmába. Azontul dözsölhet,

ahogy tetszik. Tehát emeltessék fel ez a korhatár tizenhatról huszra és az 1883. évi XXV. t.-c. 22-ik szakaszának megváltoztatásával mondassék ki, hogy a korcsmáros hitelt egyáltalán nem nyújthat. Még a négykoronás hitelhatár is fölötte káros.

De ezt a keveset sem érhetjük el máról-holnapra, mert a törvényhozásnak sürgősebb lesz a tótlak—cigányfalvi helyiérdekű vasut engedélykérésének becikkelyezése, mint egy egész országra káros törvénynek megváltoztatása. Addig tehát mit csináljunk?

Hát szentelt vízzel ne dolgozzunk, kérem. Álljon össze minden faluban nyolc-tíz lelkes ember, alapítsuk meg minden falura nézve külön-külön az alkoholelleses ligát és dolgozzunk szóval és tettel. Keressük fel a népet a maga otthonában és beszéljünk vele okosan és tisztán. Szóval megmondhatjuk neki, hogy a pálinka milyen káros hatású s hogy a mértéktelen korcsmázás vért és vagyont és emberi becsületet megront — de képeket ne mutogassunk neki.

A sörgyáraknál pedig egész egyszerűen mondja ki az illetékes hatóság, hogy a munkások bére egészben csakis pénzben fizethető s a sör-járulékok rendezésénél lássák be, hogy ez a törvényileg tiltott jancsibankók és utalványos kántinok leplezett formája. És fél esztendő alatt meg lesz oldva az alkohol-

TÁRCZA.

EPILOG.

*Rég elmúlt évek, virágos rétek
Nekem is sugtak tündérmeséket.
S míg álmodoztam, én balga, dőre:
Betévedtem egy kopár erdőbe.*

*Madár nem járt ott, vadvirág se nőtt,
Vermek tántogtak lábaim előtt.
S ha kiáltottam be a homályba,
Még a viszhang sem felelt reája.*

*S bár viszhang nélkül szállt el az ének:
Én csak daloltam tovább, — a szélnek.
S ha az éneket szél elsodorta:
Másikat irtam, újat, — a porba.*

*Porba-irt versek, szél-sodort ének:
Másnak semmiség, nekem egy élet!
Viszhangja nincs, rá senki se hallgat,
S csak irogatom, tovább, — magamnak.*

Anders Ramsay.

A pénz.

Csillom Balog István (közönségesen mondva Csillom Estván) sokáig nem tudott elaludni. Fordult jobbra, fordult balra, hanyatt is feküdt a szalmafonatu nyoszolyán, de sehogy se ment. Máskor nem kellett ringatni ökelmét. Feje alá nyomta az ócska kabátját, magára terítette az avéttas lópokrócot, a mit vagy öt esztendővel ezelőtt talált az uton, aztán aludt. Most azonban egy hizó ára szür van alatta, még se tud elaludni. Nincs pedig a testének semmi baja, mert Csillom Balog István nem szokott beteg lenni. Nem ér rá ezzel foglalkozni. Egyébként is vashól van. Mindene jó, a tüdeje akár egy fujtató; lábát, derekát köszvény nem bántja, a gyomra sincs elrontva. Nem igen ronthatja el. Szükösen jut az elég is neki, nem hogy fölösré telne. Szóval egészséges, de a lelke beteg.

Egy levelet kapott. A levélen kívül tekintetes urnak volt címezve. Már ez is szegget ütött a fejébe. Hogy ő tekintetes ur! Ilyen címet se kapott még soha. Bent a levélben még sokkal szebb volt. Egy nagy papír, telenyomatva számokkal s külön meg volt írva, hogy Csillom Balog István tekintetes urnak csak husz koronát kell fizetni s azon nyomban annyi pénzt nyer, hogy akár két falut is megvehet rajta.

Balog István hatszor is végig betűzte a nyomtatott papirost, meg az írást is. Ez nehezen ment pedig, mert nem igen volt szokva az írásos betűhöz. Olvasta, olvasta; és hát csakugyan nem káprázott a szeme, mindahányszor elolvasta, egyre ment ki a betűk értelme, hogy Csillom Balog István tekintetes ur husz koronáért százezret nyerhet.

Igen lökdöste belülről ez az írás ökelmét, mindazonáltal két napig nem szólt sem-

kérdés. Korcsmárosaink pedig módot találnak, hogy az elmaradt hasznot — a svájci vendéglők mintájára — más uton kétszeresen megkaphassák.

Egy fehérmegyei prókátor.

A részletkereskedők.

Nem beszélve körülbelül százezer emberről, többiek, kik ezen a szép magyar földön élünk, nyugodtan megtehetjük a vallomást, hogy koldusok vagyunk, mert napról-napra élünk. A legjobb akarattal sem képes az emberek legnagyobb része készpénzzel fizetni szükségleteit; részletre dolgozik a szabó, a cipész; részletre utazunk el nyáron fürdőhelyekre; részletre vásároljuk a ruhaneműket, a fehérműt; egy fővárosi nagy cég tartja kezében községeink lakóinak egy tekintélyes százalékát részletüzleteivel. S a könyv és kereskedelem széles ez országban így bonyolítatik le.

Az ország lakosságának legnagyobb része folytonos nyomorúsággal küzd: szinte elengedhetetlen szükség van tehát ezen, egyébként nemzetgazdasági szempontból célszerűtlen kereskedelmi formára. Ezuttal nem vizsgáljuk a kérdés részleteit, nem megyünk bele *in merito* a dolog tárgyalásába, csak egy jelentéktelennek látszó, apró *részlet-kérdésre* akarjuk felhívni a közönség figyelmét. Egy képerkedésről szól az ének, de bármely más részletkereskedőre is ráillik, mert mindnyájan értik és használják ezt az — előismerjük — némileg érthető formulát, amire tüstént rátérünk az alábbiakban.

A minap egy vaskos és diszesen kiállított könyvet küldtek a címemre, mely a külseje szerint akár egy lírai poéta költemény-

kötete is lehetett volna, de nem az volt, hanem egy egész közönséges árjegyzék. A kiadó egész sereg képet ajánl benne megvételre, olajnyomatokat, aquarelleket és heliogravure-öket, még pedig potom két- és háromkoronás részletfizetésre. Az árjegyzék eleganciája után következtetve, valószínű, hogy a képüzet egészen jól megy, s hogy immár a vidéken is akadnak derék emberek, akik az efféle luxuscikkre pénzt költenek.

Az olajnyomatok elterjedését nem találok ugyan elég oknak arra, hogy lelkesedési rohamokba törjek ki, de mivel végre is arról van szó, hogy a magyar képzőművészek a képvásár folytán új jövedelmi forrásokhoz jussanak, igazán nem tudnám a lelkemre venni, hogy a közönség kedvét ezektől a többé-kevésbé sikerült reprodukcióktól elvegyem. Akinek eredeti képre nem telik, s akinek primitív izlését a művészies acélmetszetek nem elégitenék ki, az mindenesetre okosabban cselekszik, ha olajnyomatot vásárol, mintha semmiféle formában se érdeklődik a művészet termékei iránt.

A képárjegyzék ellen tehát nem lenne kifogásom, ha egy olyan passzust nem találnék benne, amelyet méltatlannak tartok minden becsületes kereskedőhöz, s mely igazán szomorúan jellemzi a magyarországi hitelviszonyokat.

A megrendelő-lapon ugyanis, melyet a vevővel a képvásárlásnál aláíratnak, többek közt a következő kijelentés is olvasható:

„Elismerem, hogy mindaddig, amíg a vételár utolsó részletét is le nem törlesztem, a kép a kiadó részvénytársaság tulajdona.“

Tetszik tudni, hogy mit jelent ez a klauzula? Először is azt jelenti, hogy a vevők közt sűrűen akadnak olyan ravasz fiúk, akik szívesen megvásárolnak egy nyolcvan koronát kétkoronás havi részletre, de csak az

első részletet fizetik meg, a többivel itéletnapjáig adósak maradnak. Nem is a képre van szükségük, hanem arra a tizenöt koronára, amit a nyolcvan koronás festményért kapnak. Ezek a maecenások ugyanis a postáról egyenesen az antiquáriushoz viszik a műtárgyat, s így az első részletkép befizetett két koronáját levonva, kerek tizenhárom koronát nyernek az üzleten. A vételárát ugyanis, hálá megrendült hitelviszonyaiknak, még a legnagyobb végrehajtói talentum se tudja egész holtuk napjáig behajtani rajtuk. A részvénytársaság tehát pórul járna az üzlettel, ha ott nem volna a megrendelő lapon a fentebb közölt, ominózus kijelentés. Így persze más-kép alakul a helyzet; aki az idegen tulajdont képező műtárgyat eladja: sikasztást követ el, s akkor már azokkal a szigorú urakkal is meggyűlik a baja, akik a törvényszék pódiumán itélkeznek elevenek és holtak fölött.

A részvénytársaság tehát mindenesetre praktikus módszert követ, én azonban meglehetősen szégyenletesnek tartom, hogy a magyar közönséget ilyen nyilvánosan megalázzák. Mert mi egyebet jelent ez a kikötés, ha azt nem, hogy a képüzet urai minden vevőjükben egy-egy sikasztójelöltet látnak? Ahelyett, hogy ha valaki azt kívánná, hogy egy ilyen kijelentést aláírjunk, szó nélkül kibrudálnánk, inzultust látva abban, hogy valaki a sikasztás szándékát föltegye rólunk: mi, becsületes vidékiek, úgy látszik, nem vesszük tudomásul a sértést, s ha más szavakkal is, de jámborul reverzálist adunk arról, hogy isten neki, hát nem fogunk sikasztani. . . .

Lehet — nem vitatom — hogy ilyen védekezésre sok vevővel szemben szükség van, de ugyan ki kényszeríti a részletkereskedő urakat arra, hogy fünek-fának kitelez-

mit, még a feleségének se. De most immár harmadik napja és harmadik éjszakája, hogy nem tud még aludni se. Már nem fér bele a titok. Köhécskél, így próbálgatja, hogy felébredne a felesége. Mikor így nem megy, végre is rászól:

— He, asszony, Zsuzsa! — — Te, te, Zsuzsa!

Az asszony egyet mordul, egyet lélekzik, aztán tovább akar aludni, de Balog István nem hagyja.

— Hallod-e, asszony, valamit akarok mondani neked.

Zsuzsa asszony már erre eszmél.

— Aludhasson, szól rá az urára.

— De valamit akarok mondani, ne izélj; nagy titkot.

— No hát csak mondja.

— Levelet kaptan. A kopertán tekintetes urnak cimeztek, böki a szót Balog István.

— Bolond vót, aki cimezte azt. Nem tekintetes ur kelmed.

— De lehetek, még nagyságos is.

— No, no, ümmög az asszony,

— Hát mert a levélben az vagyon nyomtatva és irva is, hogy csak husz koronát kell befizetni, oszt nyerek százezret.

— Mennyi az a százezer? kérdezte az asszony.

— Csillom Balog István se volt egészen tisztába, hogy mennyi az a pénz, csak gyanította, hogy nagyon sok.

— Olyan nagy bankó, mint egy lepedő, felelte kis vártatva.

— A biz nagy bankó, hagyta rá az asszony.

— Ez a bankó az enyim lesz husz koronáért.

— Tréfál kelmed.

— Nem én. Irásom van róla.

Erre már az asszony is felkönyökölt. Az ura felé meresztette a szemét.

— Hol az az irás? kérdezte.

Balog István felcihelődött, előkotorászott az asztalfiából egy csipetnyi faggyuagyertyát s meggyújtotta. Aztán kiterítette az asztalra az irást s nagyokat nyelve, olvasta az asszonynak.

— Imhol minden készen van, csak éppen postára kell tenni a pénzt, aztán meggyön, a mivel azt a nagy bankót megnyerem, mondta a feleségének.

Az asszony egy ideig gondolkozott, betűzgette az irást; de hát ott bizony valósággal az állt, hogy biztos a sok pénz.

— No, mit szólsz? kérdezte a feleségét.

— Azt, hogy van-e kelmednek husz koronája?

— A biz nincs, hanem eladom a kocát.

A faggyuagyertya elfogyott s aztán ugy

zenek? Tessék alaposan informálódni minden egyes vevő jelleme és hitelképessége iránt, s csak annak hitelezni, akiről feltehető, hogy tizenöt korona kedvéért nem elegyedik semmiféle szélhámosságba. Mert azzal ugyan nem lendítjük fel sem a művészet sem a kereskedelem ügyét, ha a csirkefogókat és csalókat maecenásokká vagy vevőkké kinevezünk.

Mire van pénz a világon?

E lap 9-ik és 14-ik számában egy ügyes és életrevaló, bár kissé sokba kerülő idea volt felvetve egy dunaparti strandfürdőről. Valamelyik nap egy társaságban hallottam néhány szót a tervről s a hozzászólók véleménye abban alakult ki egyezően, hogy: „hja, szép a terv, de hát nincs és nem lenne rá pénz.“

A 14-ik számban részletesen ki volt fejtve, hogy egy kis utánjárással nem is olyan délibábnak látszik az eszme s hogy némi igyekezettel lehetne tőkét találni a megvalósításhoz. Engedtessek meg most nekem, hogy egy két példát említsek fel, hogy mire van pénz a világon?

Itt a tavasz, a költők évadja. A poézis birodalmában nagy a keletje a rimeknek, hiszen még a straczcista is titokban verset farag ilyenkor s a pesti kávéházi pincérfiut is dalra ihleti a kertnek csufolt oleánderliget.

Ez a költők évadja. A tavaszi übercihernek nincs olyan kelete, mint a versnek. S jön most egy tekintélyes, komoly német lap, a „Kölnischer Zeitung“, mely jelenti, hogy egy nemeslelkű mecénás nemeslelkű özvegye tizenötmillió alpnitványt tett le szegény költők részére. Költők, — örvendjete! Igaz

ugyan, hogy az alapítvány csak spanyol költőknek szól, de hát eddig mindenki, aki tisztességes kenyérkereső pálya helyett költészetre adta magát, örült spanyol volt s így valami érdekeltséget mégis csak kimutathat a nagyszerű alapítványhoz.

A „Kölnischer Zeitung“ nem az a lap, amely alaptalan híreket gyárt. És nem volt-e százszor meglepőbb dolog, amire milliókat áldoztak külföldön?

De nálunk, Magyarországon is van pénz cifrábnál cifrább dolgokra is. Ez év január havában Dungyerszky Lázár, az ismert bácskai nábob, százezer koronát adományozott a horvát hazaárulási pörben elítélt foglyok családtagjainak.

S hogy még kiáltóbb példát mutassak fel, emlékezetbe hozom a budapesti ez évi repülőgép-verseny létrehozását. Hogy hogy csinálták ezt az egy millióba kerülő pár napi mulatságot egy fillér alaptőke nélkül, más pénzen?!

A magyar Aero Club nemzetközi repülőversenyt rendez Budapesten, 600.000 kor. összegű díjakkal. A magyar Aero Club számítása ez: A tíz versenynap alatt be fog folyni belépő díjakból legalább két millió; a kiadás a versenydíjakkal együtt mondjuk egy millió, marad tiszta haszonnak egy millió. Szép pénz.

Csakhogy: a milliós kiadás bizonyos, ellenben a milliós haszon bizonytalan. Ha a verseny alatt esős, szeles találna lenni az idő, akkor bevétel nincsen semmi, csak kiadás van mintegy 300.000 korona. Tehát ennyi a rizikó.

A magyar Aero Club azonban kockáztatni egy fillért se akar. Mit eszel hát ki? Azt, hogy a főváros adjon az Aero Clubnak 250.000 korona szubvenciót, amely összeg a verseny esetleges deficitjének fedezésére szolgáljon. Ha a közgyűlés megszavazza ezt a

pénzt, akkor a Belvárosi takarékpénztár azonnal folyósít a verseny költségeire 750.000 kölcsönt minden kamat és haszonrészesedési igény nélkül.

Hogy a Belvárosi takarékpénztár ajánlata önzetlen, azt el kell ismerni. A még hiányzó 500 00 koronának felét az Idegenforgalmi Részvénytársaság adja, felét pedig egy másik pénzüintézet.

A főváros megszavazta a 250.000 kor. hozzájárulást s a Belvárosi takarékpénztár folyósította a háromnegyed millió korona kölcsönt. S az esetleges haszonból egyik sem kap egy fillért sem, ellenben odaveszhet az egész, ha pár napig esik az eső.

Hát kérem. ilyenre is van pénz Magyarországon. Lehet-e kétséges hát, hogy ami strandfürdönkre ne lehetne pénzhez jutni? Hiszen itt ingatlan föld megszerzéséről és épületek létesítéséről van szó, ami mindig értéket képvisel. S a dunaparti földcsik meg a ráépítendő épületek még mindig jobb befektetést képeznek, mint a budapesti repülőgép-versenynél a kék égboltozat, ami tüstént egy kerek millió veszteséget jelenthet, ha néhány csunya, sárga, esőhullató felhő betakarja.

Dr. Y.

Politikai szemle.

Magyarország választási küzdelméből olvasóinkat főleg a kerület eseményei érdekelhetik. Baross János, a Kossuth-párt jelöltje, 9-én Csepelre ment pártalakítás végett Palugyay Móric volt főispán kíséretében; a szociálista munkások azonban megdobálták őket. A népgyűlésen is volt Palugyai ellen felszólalás, egyébként azonban a község

sötétben tanácskoztak tovább. Lassan folydogált a szavuk, de annál inkább dolgozott a fantáziájuk. Balog István már látta a nagybankót, az asszony még ennél is többet látott, hogy mi mindent lehet majd venni rajta.

— Eladjuk a kocát, mondta.

— El, dörmögte Csillom Balog István is. Még ma behajtom a városba, oszt onnan adom fel a pénzt. A városi posta hamarabb viszi.

II.

Egy hétbe se került, hogy feladta a pénzt Balog István, megjött a kis zöld papiros. A levél már nagyságos Balog István urnak szólt s újból meg volt mondva, hogy ezzel olyan biztos a nagy pénznyerés, mint hogy nap jár az égen. Egy hónapig kellett csak még várni.

— Egy hónap, még egy hónap, — for-

gatta a papirt Balog István. — A' biz nagy idő a szegénységre.

— Addig is várni kell, kevélykedett az asszony; hanem egy hónap múlva . . .

— Egy hónap múlva selyem cipellőt veszek neked.

— Én meg kendnek tükörbőrös csizmát. Hanem a házat is megcsináljuk.

— Meg. Festett zsindelet rakatok rá. Négy ökröt is veszek.

— Telik-e még aztán nekem strimflire?

— No, bőven telik. Hintót is veszünk.

— Hintót?

— Persze, csak nem jársz gyalog, mi-
kor annyi pénzünk lesz.

— Már az igaz.

Igy beszélgettek s éjszakánként sehogy se tudtak aludni. Nőtt, nőtt napról-napra annak a száma, hogy mit vesznek majd. Olyan sok volt már, hogy észbe se tudták

tartani. Ha néha elnyomta fáradt testüket az álom, csodálatos palotákról álmodtak s hol az egyik, hol a másik ijedt fel, hogy valaki el akarja rabolni a sok pénzt.

Lassan telt az idő, pedig tölték volna. No de hát elmúlt a hónap. Csillom Balog István egy hónap alatt olyan lett, mint az árnyék, Zsuzsa asszonynak is elhervadtak arcáról a rózsái.

Még három napot ráadtak a hónapra. annyi idő kell, hogy elhozza a pénzt a posta. Ez a harminc nap volt a legnehezebb. Nagy aggodalmak szálltak meg Balogékat.

— Nem lopják-e el? — mondta az asszony.

— Az is meglehet, ennyi pénz ezer zsi-
ványt csinál a becsületes emberből is.

Elmúlt a három nap, még utána másik három nap is, a pénzt nem hozta a posta, hanem hozott egy levelet. A levél megint

nagyszámu polgársága csatlakozott a Kossuth párthoz. Vasárnap Budafokon járt Baross és Palugyay, vizitáltak több helyen, így a Kaszinóban is, az utcán azonban sárral itt is meghajigálták őket. Miután Baross a ráckevei mandátumot megválasztása esetén sem fogadja el, minthogy a lovrini kerület újból megfogja választani. kétséges, hogy érdemes-e a kerület polgárságát egy újabb választással fásasztani, mikor Palugyay, ki a második választáson lenne jelölve a lemondó Baross helyett, most is felléphetne. — Végül úgy értesültünk, hogy vármegyénk főispánjává gróf Ráday Gedeont nevezte ki a király.

Fokgyarmat felsőházába most választották be a képviselőket s a többséget az a párt nyerte el, melynek programja a tartomány függetlenítése.

Törökország leverte az albán forradalmat, a fölkelőket bekerítették s kezdetét veszi a megtorlás. Az is érdekes hír, hogy új miniszteriumot (a kereskedelmi) állítanak fel s egy zsidó ügyvédnek van kilátása a miniszterségre.

Szerbia királya Konstantinápolyból Athoszba, majd Szalonikibe ment s végre hazautazott. A pétervári utnak egy eredménye van: 4 millió dinárt kapnak kölcsön s ebből a katonatisztek adósságait fogják rendezni.

Svájc szövetségtanácsa megtiltotta a katonatiszteknek, hogy idegen rendjeleket vagy kitüntetések fogadjanak el.

Nagybritannia és Írország alsóháza nagy többséggel elfogadta a felsőház elleni első javaslatot, mely szerint ennek törvény tiltaná meg, hogy az alsóház pénzügyi határozatait elvesse vagy módosítsák.

Franciaország felsőháza az állami költségvetést nem fogadta el s visszaküldte az alsóházhoz. A köztársasági elnök az olasz királyt készül meglátogatni.

Tétényi levél.

Képkiallítás Nagytétényen.

Az elmúlt esztendő augusztus havában költözött ide egy fiatal ember, ki azután minden feltűnés nélkül járt kelt a községben a nélkül, hogy valakinak is felköltötte volna az érdeklődését személye, illetve kiléte iránt. Volt neki egy fényképező apparátusa s az volt az ő hű kísérője mindenféle, a merre magány és csend honolt. Ha valaki ugyanis naplementekor sétájában ilyen helyre tévedt, szinte bizonyos, hogy ő is ott volt hű kísérőjével, apparátusával, bizonyára várva felajzott objectívjére valami különös felhőalakzatot.

Ez a masina később azután megzavarta egy kissé tulajdonosát visszavonultságában; t. i. nem lévén községünkben fényképész, többen felkérték a jó embert egy két felvétellel eszközlésére. Ilyenkor ő jóformán csak az anyagot fizettette meg az illetőkkel s mivel minden egyes kérésnek oly készséggel engedett, rövid idő alatt híre ment az egész községben s azontul szerény barátunkat, mint *olcsó fényképészt* ismerték, bár még a nevét sem tudta senki.

Igy tartott ez késő őszig, midőn már sokan meg is kedvelték szerény modora miatt. Fényképészünk ezután kezdett lassan, egészen visszavonulni a nyilvánosság elől, szinte kerülte az embereket; ha itt-ott mégis végig ment az utcán, nem látott senkit, csak sietett előre, nem nézve se jobbra, se balra; az öltözéke is sokkal szegényebbnek, szürkébbnek tűnt fel, arca beretvátlan, ruhája gyűrött volt. Sokan azért meg is szánták, mert azt hitték, hogy mindennek csakis a fényképezésben télen beállott pangás, szóval a rossz üzlet lehet az oka. S midőn már úgy találkozott valakivel, hogy a kitérés részéről lehetetlen volt, olyankor elejtett pár szót a szépművészetről, kiállításról, egy nagy munkáról

X. Pius pápáról, sok tanulmányról, de minderről oly zavartan, összefüggéstelen mondatokban beszélt, hogy jobbérzésű ember nem is intézhetett volna hozzá egy-egy kérdést amaz érzelem nélkül, hogy emberünkkel szemben valami izléstelenséget követ el, mivel őt önkénytelenül is valami csendes, ártalmatlan álmodozónak hitte.

A mi jó fényképészünk azonban csak szövögette tovább is az ő álmait zavartalanul s még jó ideig csak azon kopottan és gyűrötten láttuk őt nagy ritkán az utcán sietve elhaladni. Ezen közben az idő lassan ki is tavaszodott.

Egy szép tavaszi napon ama ház falán, melyben a mi jó fényképészünk lakott, egy nagyobb fehér vászonplakát hívta fel az arra sétálok figyelmét, hogy X. Pius pápa Ő szentsége életnagyságu képe látható, festette: Katona Fodor György.

Ki ez a Katona Fodor György, ki Nagytétényen képet állít ki? Már ezt csak illik megtekintenünk?

Belépve a házba, a mi jó fényképészünk kalauzol bennünket s ezenközben azt is megtudjuk tőle, hogy ő az a Katona Fodor György. De térjünk beljebb s ime ott áll előttünk a nagy 2 m. magas kép: X. Pius pápa Ő szentsége azon helyzetben, a midőn a biborkárpitos teremben fogadja audiencián az eléje járulókat. — A szemlélő percekig szóhoz sem bír jutni, oly ünnepélyes légkörben érzi magát; valami jól eső nyugalom és melegség tölti el, a mindön magán érzi a szent atya jóságos tekintetét, az ember csak nézne nem tudom meddig, ha a csendet meg nem törné a művész vidám, elégtelt kaczagása, kit művének a szemlélőre gyakorolt hatása méltán kielégíthet. — Igenis művész; rántsuk le róla immáron a leplet jó barátunkról, ki tehát most már nem fényképész előttünk,

tekintetes Balog Istvánnak szólt s meg volt benne irva, szép szóval, hogy ha még harminc koronát akar fizetni Balog István tekintetes ur, akkor kétszer annyit nyer, mint nyert volna előbb.

Balog István megsimogatta a fejét és sokáig gondolkodott.

— Igaza van, — mondta végre is. — Igaza van ennek a levélnek, mert hogy mi nek nyertem volna én százezret, mikor kétszer annyit nyerhetek. Ugy van-e, asszony?

Az asszony már nagyon benne volt a vehetnékbe, már érezte lábán a selyem cipelőt, a stráfos strimflit, vágyott a hintó után, hát inkább szerette volna, ha most nyernek. De aztán mégis belenyugodott.

— Kétszer annyit nyerünk? — kérdezte, — akkor jó van. De hát van-e harminc koronája?

— Van-e, lesz Eladom a kecskénket,

meg az új szűrt is. Kikerül ebből harminc korona, — mondta Balog István és eladta a kecskét is, meg a szűrt is.

III.

Most is egy hónapig kellett várni. Valóságban lázban élték át ezt a hónapot, csak egyre arról beszélgettek, mit vesznek.

— Még a tányérunk is üveg lesz, — mondta az asszony.

— Üvegből lesz, vacogott a foga Balog Istvánnak, mikor arra a sok pénzre gondolt, a mit nyerni fognak.

Csodás dolgokat álmodtak éjjelenként s a nappal azzal töltötték, hogy egymásnak mondogatták el az álmukat.

— Az éjszaka azt álmodtam, hogy kezecskéidnek, mondta egyszer az asszony s a boldogságtól kipirult az arca.

— Én meg olyan nagy ur voltam, hogy elibem harangoztak, mint a püspöknek.

Aztán eszükbe jutott, hogy hova teszik a pénzt. Sokat töprengtek ezen is.

— A tulipános ládába, vélte az asszony.

— Abba, abba, hagyta rá Balog István, mert ő már csak a pénzt látta, a rengeteg pénzt.

Elmúlt megint az egy hónap.

— Még három nap, — mondogatta Balog István, — s megjön a sok pénz.

De megint csak egy levél jött. Nagyságos Balog István urnak volt címezve s meg volt benne irva, hogy most már egy milliót fog nyerni, ha negyven koronát befizet.

— Egy milliót! kapott a fejéhez Csillom Balog István. Tudod-e mennyi ez, asszony?

— Nem én.

— No hát ezt én se tudom. Ezt én se

nem megmosolygott ábrándozó, hanem művész a szó valódi értelmében, ki a maga elé tűzött feladatot remekül, kiváló sikerrel oldotta meg. Az ember azt sem tudja nála, hogy a művében gyönyörködjék-e még, vagy pedig a művésznél tudakozódják a tökéletesen megszerkesztésének, összeállításának módjáról illetve a vele járó tanulmányokról, no és a művész multjáról, kilétéről? Ha kissé körül nézünk a műteremmé avatott szobáscsúszkában, mind e kérdésekre meg is kapjuk a választ, mert a tanulmányokon láthatjuk, hogy mily alapos munka előzte meg e remekmű megalkotásában.

A művésztől a következő adatokat sikerült megtudnunk. Katona Fodor György; még csak 24 éves, született Parasznyán (Szabolcs-vm.), növendéke volt az országos képzőművészeti iskolának, huzamosabb ideig dolgozott néhai Horty Pál festőművésznél, ki a fiatal növendéket különös szeretettel tüntette ki.

Különösen magára vont a művészi körök figyelmét egy nagysikerű másolatával; t. i. Munkácsy után festette le Haynald volt Kaloocsi érsek arcképét, melyben Munkácsy utólérhetetlen technikájával nagyon szépen megküzdött.

E legutóbbi önálló compositió megoldásában legnagyobb segítségére volt a műpártólásról különben is híres Dr. Varázsló Béla upesti prépost ur, ki a modellruhák és tárgyaknak Rómából való beszerzésével nagyban a kezére játszott a fiatal művésznél.

A képet f. hó 12-én vasárnap egész nap kiállítja a művész a helybeli állami leányiskolában. Belépődíj 50 fillér. Minden jegy egyúttal sorsjegy is; a kisorsolendő tárgy egy a művész által festett csendélet kép.

Weiss Ferenc.

Divat.

A nyári női-divat.

A női divat, amint tudjuk, Párisban alakul ki s az ez évi női divat feltétlenül megköveteli a karcsúságot. A mai párisi asszony többnyire sovány, szinte beteges külsejű s ezt iparkodik mesterségesen előidézni, mert azt hiszi, hogy ezzel hat. Vagy nyolc-tíz éve hódít már Párisban a „sovány” asszony mindenütt: szalonban és színpadon egyaránt. A költők is többnyire a „csontokat” éneklék meg nagy lelkesedéssel. És a szabók ezeknek a vékony alakoknak meg is teremtették a hozzá illő divatot. Szűk, bokáig érő szoknyájukban csak tipegve járhatnak. A rövid ruha alól kilátszik a magas sarku cipő, amely mindig összhangban van a ruhával. Gyakran látni a ruha kelméjéből készített, kivágott nagy csattos cipőket.

Amint látszik, a genre tailleur minden téren a legelegánsabb a szalonban és versenyen is. A variáció csakis az alakjában látható. Selyem, bársony és seviot, sőt még selyemmel alábélelt grenadineből is készítenek ezeket. A kabátok jóval rövidebbek és a szoknyák minden alkalomra rövidek.

A kalapok tavaly óta nagyot nőttek annál is inkább, mert igen magas dísz és rengeteg tollat vagy virágot raknak rá. Persze a toll és kócsag a legelegánsabb dísz, mert ez sohasem lesz olyan általános, illetve közönséges. Hiszen nagyobb kalapkereskedő legnagyobb nyugalommal szabja meg egy ilyen kalap árát 800-tól 1200 frankig, sőt feljebb is. A divat tulzásait is igen gyakran lehet persze minden e téren látni, különösen egyik-másik nagy divatház reklámján. Láttam például a minap egy igen csinos kis hölgyet, kinek bokáig érő szoknyája oldalt egy csomóra volt összefogva.

A divat nagyon bizarr és éppen ezért az idegennek nagyon kell vigyázni, nehogy bele essék azokba a tulzásokba, amelyekkel a nagy divatházak tisztán a feltűnést kedvelő amerikai nők számára kreálnak.

A párisi asszony toilletjében nagy szepet játszik a muff. Rendkívül kecsesen tartják ezeket az óriás példányokat. Nehezen is teszük félre. Montekarlóban például 28 fok melegben s még batiszt ruhához is viselik.

A táskák kezdenek eltűnni. Ha mégis hord valaki ilyet, hát az nagy művésziessen hímzett selyemből készült. De ezt is ritkán lehet látni.

A hajviselet határozottan előnyösen változott. Az ugynevezett angolos frizura a divat. Elöl gyakran elválasztva, meglehetősen simára fésülve és mélyen lent a nyaknál nagy kontyba tűzve. Az ugynevezett turbán itt már alig látható. Jóízű nő ékszeren kívül nem igen hord egyebet hajában. Látni nagyon exentrikus hajviseleteket is, de ezek csakugyan nem utárolni valók.

M. Oszkárné.

Közgazdaság.

A tej és a takarmány. Sok takarmány csak akkor szolgáltat sok tejet, ha az illető tehéneknek nagy szolgáltatásra van képességük. Nem az etetés az első sorban mérvadó feltétele a tejszolgáltatásnak, hanem a tehén egyéni képessége. Csak ahol hatékony tejmirigy van, ahol az állatnak megvan a veleszületett és benevelt képessége, hogy sok tejet adjon, változik sok takarmány sok tejjé. A fordítottja azonban sohasem áll. Egy eredetileg rossz tejelő tehén takarmány révén

tudom, de majd megtudom, ha itt lesz. Valami ez, asszony.

— De előbb negyven korona kell. Van-e, ember? Ha nincs, teremtsen, mert már azt is álmodtam, hogy keztyű volt a kezemen... meg hintón jártam. Teremtse elő azt a pénzt.

Balog István tovább betűzgette az írott levelet s a mint betűzgeti, egyszer csak elkezdi öklével verni az asztalt. A szeme kidagadt, az arca elkékült.

— Nézd, nézd, hörögte. Ha negyven koronát be nem fizetek, más nyeri azt a rengeteg pénzt.

— Más nyeri. Hogy más üljön üveges hintóba. Hátha ölni kell azért a negyven koronáért?!

Csillom Balog István ránézett a feleségére. Vérben forgott a szeme.

— Megszerzem; az enyém legyen, ne

másé az a pénz, mondta s elment otthonról.

Két nap múlva jött csak megint haza. Fáradt volt, alig állt a lábán.

— Van pénz? kérdezte az asszony.

— Van, van, több is, mint kell nézd, s leakasztotta nyakáról a tarisznyát. Könyökig belenyult s egy esomó piszkos papirost vett ki belőle. Kiszórta az asztalra s nevetett.

— Hisz ez csak papír! Bolond ember, hol az a negyven korona?

Öltem érte, nem látod, hogy véres? Öltem érte. Siess, tedd a postára, ne legyen másé az a sok pénz, — sugta Csillom Balog István a feleségének s a szeme lélek nélkül ragyogott, égett.

— Ezt tegyem a postára...? Az a pénz már másé lesz, az a sok, tenger pénz! És hát én nem ülök üveg hintón, soha, soha. Letült a lócára és sirni kezdett, aztán meg, kacagásba tört ki.

— Itt a tenger pénz, mondta s számlálni kezdte az asztalra dobott piszkos papirost.

Csillom Balog István is oda kuporkodott melléje s mozdulatlan szemmel görcsös, vonagló kézzel ő is számolni kezdett.

— Ez már ezer, kiáltotta kacagva az asszony.

— Ez meg egy millió, nevetett Balog István.

Egymásra néztek és nevettek s számlálták tovább: ezer, százezer, millió, millió...

Nógrádi László.

nem birható arra, hogy sok tejet szolgáltatasson. Ebből kiadódik a tehének takarmányozásának alapfeltétele, az, hogy a takarmányozásnak és a tejszolgáltatásnak helyes arányban kell egymással állania. Megfelelő tejszolgáltatóképesseggel kell teheneiket tenyészteni és ezeket azután úgy etetni, hogy tejszolgáltató képességüket teljesen kihasználjuk.

A vörös borok színváltozása. A vörös borok színváltozása nemcsak az ó, hanem az új boroknál is előfordul és ez esetben veszedelmes is. Mig ugyanis a vörös borok idősebb korokban előbb-utóbb lerakják színezőanyagukat, bármint kezeljük is azoka tés jellegzetes sötétsárga színt vesznek fel; addig az új borok törése rendszeren hasadó gombának működési eredménye, mely rendszeren a vörös borban az avasodás és esetleg a keseredés betegségát telepíti meg. Ezért a törődő színezőanyagot fiatal vörösbort 70—75 fok C-ra kell mindenekelőtt felhívitenünk alkalmas hevítő gép segítségével a gombák megölése végett és azután elkeverni egészséges sötétebb színű borral. Az ó vörös boroknál a színvesztés csakis az öreg korral járó fogyatkozás és nem betegség lévén, itt bátran felfrissíthetjük a színezőanyagot, de azért kitűnő zamattal bíró ó-bort fiatal 2—3 éves és tüzes, sötétebb színű vörös borral.

HETI HIREK.

A bizonyítványgyártók. A fővárosi bizonyítványgyártó tanárok üzemének napfényre derültével lehullott a lepel a budafoki állami polgári iskola volt igazgatójának: Danszky Lukácsnak, bűnös manipulációról is. Danszky a budafoki polgári iskolában magánvizsgálatot tett és elbukott tanulók bizonyítványait anélkül, hogy ezek a tanulók pótvizsgálatot tettek volna, kijavította elégséges osztályzatura s ennek megfelelőleg kiigazította az anyakönyveket is. Miután mindezt vagyoni előnyökért cselekedte meg, a közoktatásügyi miniszter Pestvármegye közigazgatási bizottsága által lefolytatott fegyelmi vizsgálat után az állásra méltatlan igazgatót elcsapta s ellene a büntető följelentést a pestvidéki törvényszéknél közokirathamisítást büntette miatt megtette. A vizsgálat kiderítette, hogy Danszky Lukács igazgató utasította az iskola egyik tanárát: Weichselgaertner Ármint, hogy a polgári iskolánál 1898. évi június 19-én magánvizsgálatot tett Nagy István csendőr három tárgyból nyert elégtelen tanjegyet az anyakönyvben elégségesre javítsa ki s a javító vizsgára utasítás helyett azt írja be, hogy Nagy István a felsőbb osztályba átléphet. Ugyaníly módon javította ki Virág József magántanuló négy tantárgy-

ból nyert elégtelen osztályzatát. Ezeket a tanulókat Goitein Henrik fővárosi előkészítő vizsgáztatta le a polgári iskolában. A pestvidéki törvényszék közokirat-hamisítás büntette miatt elrendelte a vizsgálatot Goitein Henrik mint felbujtó és Danszky Lukács igazgató ellen. Ellenben megszüntette az eljárást Weichselgaertner Ármint tanár ellen, aki mind a két esetben igazgatójának utasítására cselekedett és így hivatalos kényszer alatt állott s akinek semmi anyagi haszna sem volt ezen hamisítások elkövetésében.

Kispest község város lesz. Herein Károly kispesti lakos több képviselőtestületi tagtársával Kispest község képviselőtestületéhez beadványt intézett, melyben kéri, hogy a képviselőtestület foglaljon állást Kispest községnek rendezett tanácsu várossá való átalakulása tárgyában. A képviselőtestület hosszabb vita után szótöbbséggel elhatározta, hogy a kérvényt tárgyalás végett Pestvármegye törvényhatóságához fölterjeszti.

Pestvármegye közgyűlése hétfőn, e hó 18-án lesz megtartva. A tárgysorozat fontosabb pontjai: az alispán és a számonkérőszék jelentése, Udvarhely és Turóc vármegyék átiratai az országgyűlési választói jog reformja tárgyában. Selmec- és Bélabánya átirata az országgyűlés munkaképessége ügyében, Jász-Nagykun-Szolnok és Temes vármegyék átiratai a rendkívüli közgyűlések összehívását illetőleg, végül pedig a vármegyei háztartási alap 1909. évi számadása. A közgyűlésen tárgyalás alá kerülő ügyeket a 15-én tartott állandó választmányi ülés készítette elő. — Ugyancsak 15-én tartotta ülését a vármegye központi választmánya, melyen az országgyűlési képviselőválasztók 1911. évi ideiglenes névjegyzéket állították össze.

A budafoki ifjusági kör e hó 7-én tartotta első választmányi ülését. Ezen azt határozták, hogy a kör helyisége továbbra is a Schmidt vendéglő külön termében marad.

Az Unio — nem vesztett. Az Unio magyar általános gyufagyár r.-t., amely a budafoki gyufagyár tulajdona, mint ismeretes, 1908-ban még 88.403 korona veszteséget mutatott ki. A lefolyt évben a társaság üzletmenete igen jó volt, úgy hogy 104.541 korona nyereséget sikerült elérnie. Ezek után a veszteség leírásával az idén már 908 korona hasznot tud a vállalat felmutatni. A mérleg illetően kedvező javulását a gyufaiparban mutatkozó kedvező konjunkturák teszik indokoltá.

A Budafoki Erzsébetkör vasárnap, április hó 10-én d. e. a polgári iskola tornacsarnokában tartotta I. rendes közgyűlését. Első tárgya az egyesület alapszabályainak felolvasása és tárgyalása volt. A közgyűlés a kiküldött alapszabálykészítő bizottság tervét egy pár lényegtelen módosítással a maga egészében elfogadta. Második tárgy az alapszabályokban előírt tisztikar és választmány végleges megválasztása volt. Az egyik

ellenőri állást törölték és helyette egy 3 tagú számvizsgáló bizottságot szerveztek. Megválasztották a következőket: Választmányi tagok: Kakulyay Károly, Heller Iván, Handl György, Kugler Mihály, Jose Galarty Girbal, Kovács Ignác, François Cézár, Hottovy Ferenc, Dr. Spitzer Gusztáv, Klein Mór, Dr. Taub Géza, Abel József. Elnök: François Lajos. Alelnökök: Mihalik Sándor és Bossányi Gusztáv. I. titkár: Limbeck Béla. II. titkár: Pösch János. Pénztáros: Ritter István. Ellenőr: Noszkay János. Számvizsgálók: Reitter József, Koharich János és Krausz Ferenc. Az egyesületnek eddig 60 tagja (3 alapító) és 50.000 korona vagyona van. Ugy a tagok mint az adományok további gyűjtése az egyesület megalakulásával most már serényebben tovább folyik.

A targoncák. Özv. Heim Ferencné budafoki Tóth József-utca 4. sz. a. lakos múlt év októberében 3 drb egykerékű targoncát adott kölcsön ifj. Nikoletti Antal budafoki lakosnak id. Nikoletti Antal községi esküdt fiának. Heimné most kérte vissza a targoncákat, Nikoletti azonban tagadta, hogy ő kért volna kölcsön targoncákat. Erre e hó 8-án Heimné panaszt tett a csendőrségen, s miután a Nikolettinél talált targoncákban több t. nu Heimné tulajdonát fölismerete, a csendőrség azt elkobozta s most a község házában vannak. Nikoletti ellen pedig az eljárás sikkasztás miatt folyik.

Betöréses lopás. Özv. Katona Vendelné a Vlatesztand dűlőben levő lakásáról e hó 2-án d. u. 3 órakor elment s 8 éves fia maradt csak otthon. Ekkor egy Prising János nevű budapesti ember betörte az ablakot, azon bemászott, feltörte a zárt ruhaszekrényt, kiszórta a ruhákat, s egy férfi inget meg egy erszényt 3 kor. 60 fill.-el együtt ellopott. A kis fiu megkérdezte tőle: — mit csinál bácsi? A barátságos látogató így felelt: hallgass, mert agyonüttek. — A kis fiu félve bujt el, de az elfogott betörőre ő is rá ismert. A bűnös ellen az eljárás megindult.

Szabótörténet. Krupp Márton Kálvária-hegy-u. 20. sz. a. lakos szabómesterhez még januárban többféle varrni való ruhaneműt vitt özv. G. Istvánné. Nehány nap mulva egy részét készen haza és vitte. Pár nap mulva újra odament és sürgette a többi, mire Krupp azt felelte, hogy nincs ugyan kész, de elviheti, ha megfizeti az előbbi munka árát. Krupp ezután rövid időre kiment a szobából, G. István pedig 4 m. szövetet elvitt onnan 36 kor. értékben s gyerekeinek ruhát csinált belőle. Most tett panaszt Krupp Wernárszky János és Szankó János csendőrök előtt, kik a vizsgálatot meg is indították.

Hirtelen halál. E hó 15-én a budafoki D. V. őrháznál kocsija mellett halva találták Tóth János barocskai baromfi-kereskedőt. Halálát szívszélhűdés okozta. Beszállították a temető hulla házába. Felesége és hat gyermeke maradt.

Vegyes.

Választási történet. Egy ráckevei polgártárs valami ügyes-bajos dolgában bejön a fővárosba és a pestvidéki törvényszéken találkozik egy biai komájával. Köszöntik egy-

mást, elbeszélgetnek a nénemasszonyról; aztán a ráckevei minden átmenet nélkül kérdi:

— Hát nálatok mozognak-e már?

A sógor dehogyan is kérdezné, kik mozognak. Ugyis tudja, hogy a választás erényében van a kérdés.

— Hogy mozognak-e? ... Nálunk már iszunk! Hát tináiatok?

— Minálunk már kétfelé iszunk, komám?

Amerikába nehezebb lesz bevándorolni. Az amerikai bevándorlási biztos törvényjavaslatot terjesztett az Unió kormánya elé a bevándorlás megszigorítása érdekében. E javaslat az erélyes megszigorításokon kívül azt ajánlja, hogy töröltessék el a bevándorlási törvény azon szakasza, mely abban a kedvezményben részesít bizonyos, a deportálásnak kitett egyéneket, hogy biztosíték mellett bebocsátassanak és életbelépteti a bevándorolt egyének és munkanélküliek kellő szétosztásával foglalkozó informáló alosztályt a kereskedelmi és munkaügyi minisztériumban. A megszortást célzó törvényjavaslatnak szándéka az, hogy nevelési próbát léptessen életbe; hogy emelje a fejadót; hogy kizárassék minden 16 éven felüli férfi, minden hajadon vagy özvegy nő, 18 éven felüli, kinek nincs birtokában 500 korona! Hogy minden bebocsátást kérő egyén saját országától, melynek alattvatója, engedélyt mutasson fel, mely engedély ritkán lenne beszerezhető, tekintettel arra, hogy az európai országok nem szívesen veszítik el erős és egészséges polgáraikat. Ha ez a javaslat törvényerőre emelkednék, a bevándorlás nemcsak meg lenne nehezítve, de jó formán el lenne tiltva. S mivel rövidesen életbe is fog lépni: jó lesz lemondani a kivándorlásról, aki oda igyekezett.

Étrendi szabályok az élet meghosszabbítására. Vajjon lehetséges-e bizonyos formulát alkotni azokból az életrendi szabályokból, amelyek alkalmasok az emberi élet meghosszabbítására? Erre a kérdésre ugyan senki sem tudna határozott feleletet adni, ámde általában fölállíthatjuk zsinormértékül azt a tételt, hogy a mértékletesség az erőfogyasztásban, fáradságban és örömeiben, de a táplálkozásban is, adja meg a hosszú élet titkát. Legújabbán Pearce Kintzig marylandi orvostanár foglalkozott bővebben ezzel a kérdéssel. A jeles tudós könyvében a következő tanácsokkal szolgál nekünk: Első követelmény, hogy kerüljük mindazokat a cselekedeteket, amelyek korai halált idézhetnek el, nevezetesen, amelyek a szervezetnek annyira ártalmára lehetnek, hogy az így szerzett betegségek gyógyíthatatlanok lesznek. A modern orvosi tudomány egészségügyi szabályait föltétlenül követni kell. Aki sokáig akar élni, annak meg kell szereznie bizonyos tulajdonságokat, amelyekkel a természettől

fogva esetleg nem rendelkezhetik. Mértékletesen kell ennie és jó emésztésről gondoskodnia. A statisztika szerint az antialkoholizmus nemcsak hogy nem mozditja elő az egészséget, de sőt a hosszú élethez sem sok reményt nyújt. Bebizonyított valóság ugyanis, hogy a hosszú életet élt embereknek legalább is a fele életfogytáig élt alkohollal, de persze mértékletesen. Aki biztosítani akarja magát a korai halál ellen, legyen derűs kedvű, békés természetű és elnéző mások megítélésében. A folytonos ülést kerüljük és a napszokok szerint való egyenletes foglalkozásnak kell szokásunkká válni.

Az egészséges lakás. E tekintetben a falun lakó ember természetesen jobb helyzetben van a városinál, mert a város sokkal nehezebben tudja az egészség két főkövetelményét szolgáltatni lakosainak: a tiszta levegőt és a tiszta vizet. Ebből az következik, hogy minden városi ember, ha csak módjában van, lehetőleg a város középpontján kívül lakjék, mert ezzel meghosszabbítja, úgy a maga, mint családja életét. Aki lakást bérel, inkább azt vegye tekintetbe, hogy egészséges-e, mint azt, hogy elegáns helyütt fekszik-e. A friss levegő különben az egészség főfeltétele; dolgozni, pihenni, friss levegőn kell; alvás közben meg különösen tiszta levegőt kíván a tüdő. A sok evéstől is óvakodni kell, ugyszintén attól, hogy táplálékunkat gyorsan fogyasztunk. Az főkövetelmény azonban, hogy: az étel jól legyen megfőzve. Egészségünkről különben nem jó sokat gondolkozni. A képzelt betegség ugyanis épen olyan ártalmára van a szervezetnek, mint a valóságos kór. Aki ismeri a szabályokat, az, ha önként fontolgatás nélkül követi, sokkal több reménnyel lehet egészsége, de hosszú élete iránt is.

3. A legalább két rejtvényt helyesen megfejtők közt Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője című diszkötéses regényét sorsoljuk ki.

4. A megfejtéseket, megfejtők és a nyertes nevét lapunk 17-ik számában közöljük.

5. A pályázatban csak lapunk előfizetői vehetnek részt.

A tizenharmadik számban közölt rejtvények megfejtése:

I. Borban az igazság.

II. A hőmérővel mért hideg.

III. Nincsen rózsza tövis nélkül. (Nb. Nincs az „e“ (betű)n rózsza tövis nélkül. Hát van? Még tövis-sel sincs. . . .)

Helyesen megfejtették: Kiss Géza, Bethlen József és Havas Rózsika. Utóbbi nyertes lévén, nek a kisorsolt kézfestéses selyem diványpárnát Veszprémbe már el is küldték.

REGÉNY.

A Pál-utcai rejtély.

Irta: Conen Doyle.

Angolból fordította: Péchy Erzsike.

(15)

Hanem az ügyet a cigányokkal a rendőrkapitány mégsem hagyhatta annyiban. Mert ha beösméri, hogy ártatlanok, még baja lesz a letartóztatás miatt. Legalább is kiírja valami szemfüles riporter a lapjában. Az pedig jaj, de kellemetlen!

Felhozatta hát a karavánt s illetőségi bizonyítványt kért tőlük. Az persze nem volt. Erre azután végzést hozott és kiutasította őket a város területéről. Két óra alatt el kell hagyniok a várost.

Ugy is történt. A karavánt kikísérték a város határába s a cigányoknak negyed óra alatt nyomuk se látszott. Egy pedig vonatra ült közülük s elutazott. Az állomásfőnöknek még feltűnt a gyorsvonaton utazó s Fiumébe jegyet váltó cigány. De hát neki semmi köze a dologhoz; kiki oda utazik, ahová akar.

Az az ember pedig, aki így elmenekült, volt a rejtelmes gyilkos: Dsaif-ed-Mehtár.

Mialatt pedig ezek a városban történtek, addig a Hoffmann villában tovább folyt a nyomozás.

A törvényszék vizsgálóbíráját telefonon értesítették az esetről, aki harmadmagával: egy jegyzővel és a törvényszéki orvossal még délelőtt megjelent. Fölvettek egynehány jegyzőkönyvet, lefényképeztették a gróf holttestét, a szobát, ahol rátaláltak; a törvényszéki orvos a városi tisztifőorvossal felboncolta a hullát s miután konstatálták a

FEJTÖRŐ.

I.

Angol i tavaszi szántás t t

Mi ez?

II.

× Bü $\frac{d}{a}$ foxterrier vászon — zon + ár

III.

r sz k l a f z tecs

Tudnivalók:

1. Megfejtési határidő: 1910 április 24.
2. A megfejtések a szerkesztőség címére nyílt levelezőlapra küldendők be.

gyilkosságot, megadták az engedélyt a holttest eltemetésére. Ezt pedig harmadnap délutánra tűzték ki, hogy a gróf leánya s ennek térje, kiket táviratilag értesítettek, Velenéből visszaérkezessenek.

A törvényszék embereivel csaknem egyidejűleg érkezett meg a fővárosi rendőrségnek két titkos rendőrje is. Ezek is végigszimatoltak minden lehetőt, megvizsgáltak minden apróságot, de semmi nyomra nem bukkantak.

A detektív azután a környéket sétálta be. Figyelmes szemlődéssel körüljárták a villát, lementek a Pál-utcán egészen a város közepéig, sehol semmi gyanus.

Azután visszafordultak és a Pál-utca végén kiinduló mezei utra sétáltak. Egyik se volt valami tulságos jókedvében, ami nem is csoda, hiszen eddig még egyáltalán semmi nyomra nem találtak, akárhogy szemlődtek vagy okoskodtak is. Pedig folyton ezen tűnődtek.

— Látod, szólt az egyik titkosrendőr a másiknak, én csak abban a véleményben vagyok, hogy valami haragosa vagy ellensége ölhetette meg.

A másik detektív szintén ebben a véleményben volt.

— Azt kellene csak kikutatni: volt-e neki és kik voltak az ellenségei?!

— Volt-e ellensége? Hát van-e valaki a világon, akinek ellensége ne volna?! Hát a madaraknak nincs e ezer ragadozó ellenségük? A fáknak nem ellensége-e a kőd, meg a fagy?

A derék titkosrendőr egész lelkesedéssel, szinte szavalva mondta el tirádáit. Anynyira belejött a szónoki hévbe, hogy kezével is gesztikulált. Utolsó mondatát is határos kézmozdulattal kísérte, rámutatván egy utszéli bokorra:

— Látod azt a bokrot? Hát nem ellensége-e annak is az a „nagy hernyó”, ami ott rágyja a levelét?

És odanézett a bokorra, amelyik mellett elmentek. És a hatalmas termetű embernek elállt a szava; lába földbe gyökeredzett és hebegve kezdet tbele a beszédbe, kezével reszketve mutatván a bokorra:

— Ni a bokor a levelek a földön megaludt vér

E pillanatban valahonnét, gyöngyhangan egy hosszú sóhajtás hallatszott. Majd egy elhaló hang suttopta:

— Jaj . . . jaj . . . segítség!

(Folyt. köv.)

Habermann Ferenc

gépjavitó műhely és vízvezeték szerelő
Budafok, Kossuth Lajos-u. 63.

Elvállal minden előforduló pincészeti felszerelésekbe és minden a gépszakmába vágó javításokat, ugyszintén teljes gépfelszereléseket és transmissio-berendezéseket. — Gőz, gáz- és benzinnmotorok valamint mindennemű szivattyúk. — Teljes vízvezeték felszerelések.

Kiadó lakások május 1-re.

Budafokon, Templom-tér 5: Radocsay-féle házban.

Az egyik lakás 2 utcai és előszobából áll, konyhával és kamrával. — A másik lakás 1 utcai szoba konyhával. Mindkét lakáshoz mellékhelyiségek.

„Attila” projectograph

mozgófénykép-színház

Budafok, Ország-ut 26. Meckl Gusztáv házában.

Műsor: Minden előadás váltakozó műsorral mely bármely budapesti mozgó színház műsorával kiállja a versenyt.

Belépni előadások alatt is lehet. — Előadások tartatnak minden vasár- és ünnepnapon délután 3 órától.

HELYÁRAK: I. hely 50 fillér, II. hely 40 fillér, III. hely 20 fillér. Gyermeknek I. hely 30, II. hely 20, III. hely 10 fillér. — Elsőrendű bérlet-jegy 20 előadásra 8 kor. Gyermek a délutáni 3—5 óráig tartandó előadásokon I. helyen 20 fill. a II. és III. helyen 10 fill. fizetnek. Szolid, változatos, romok műsor. Vi lamos közlekedés 11 óráig. A helyiség modernül van berendezve. Műsorváltás fenntartva. A n. é. közönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel. Az igazgatóság

Kárpitos tanonc
fizetéssel azonnal felvétetik
Bpest, VI., Teréz-körut 39.

Borkereskedők figyelmébe!

Üveg göngyölő papir,
üveg czimke
olcsón beszerezhető

Kohn és Grünhut cégnél
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 10.

Nagy borpince kiadó vagy eladó.
Felvilágosítást:
Budafok, Hosszu-utca 13. sz. a. adnak.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Meghívó.

A Budafok-Tétényi Lapkiadó r.-t.-nak Kistétény 70. sz. a. 1910. évi április 24-én d. u. 3 órakor tartandó

rendkívüli közgyűlésére.
Tárgy:

1. Igazgatósági jelentés.
 2. Megüresedett igazgatósági és felügyelő-bizottsági helyek betöltése.
 3. Indítvány az alaptőke emeléséről.
- A t. részvényesek tartoznak a részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társaság irodájában, Budapest, IV., Semmelweis-u. 4. III. emelet dr. Lukács Imre ügyvéd urnál letétbe helyezni, hol ezek ellenében a részvételi jegy is ki fog szolgáltatni.
Budafok, 1910. ápril. 9.

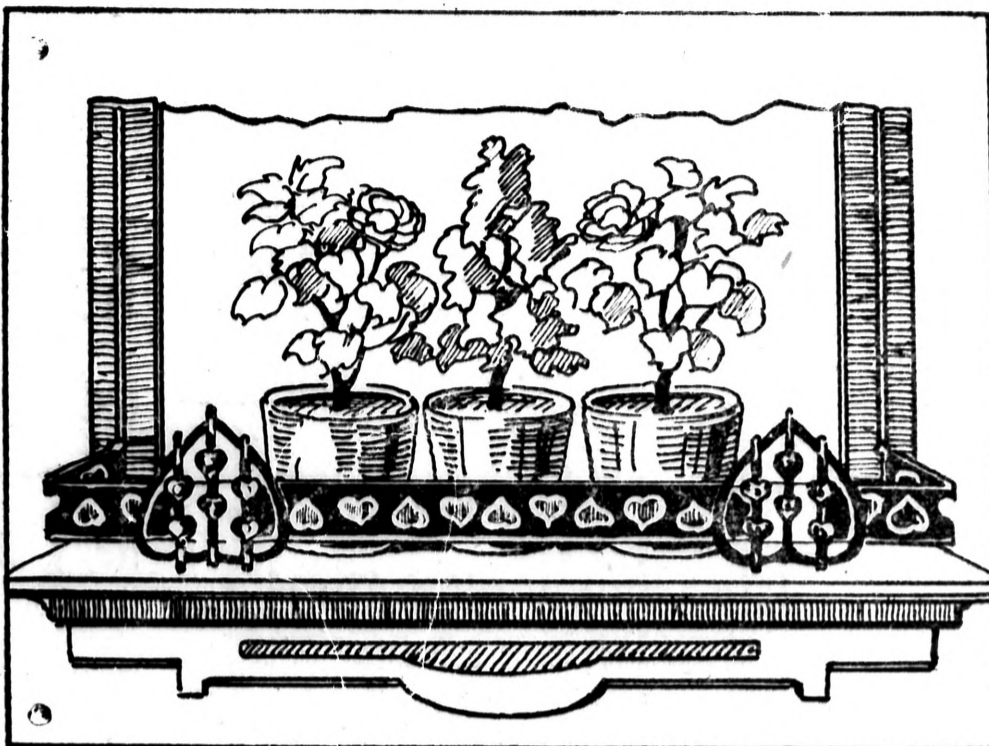
Az igazgatóság

Schmidt -féle törv. védett szabályozható virágrács

Izlésesen festve.

Ára **5** kor.

Diszét képezi az ablaknak és alkalmazhatósága feltűnő

Izlésesen festve.

Ára **5** kor.

Kapható Schmidt Bernát Fia Budapest, VI., Szondy-u. 64.

BUDAFOK-TÉTÉNYI LAPOK

POLITIKAI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Főszerkesztő: Dr. Fürth Béla. Felelős szerkesztő: Dr. Lukács Imre.

Főmunkatárs: Dr. Sztérényi Gyula.

Előfizetési ára: Egy évre 5 korona. Félévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 10 fillér.

MUNKATÁRSÁK:

Anders Ramsay
Farkas Emőd
Feleki Sándor
szentkirályi Flórián Gyula
Hajdu Endre

Heymann Károly
Kovács Ottó
Margitai Béla
Montag Henrik

Óhegyi Lajos
Péchy Erzsike
dr. Rosenberg Zoltán
eőri Szabó Ernő
Váray Kálmán

GYOMORBAJOSOK FIGYELMÉBE!

Ne vonakodjék, hanem hozassa fogsorait rendbe a 20 év óta fennálló

KROJANKA-féle fogműteremben

(Atelier de confiance.)

Angol légnymatu, könnyen megszokható és rágáshoz azonnal használható fogak és fogsorok készítése.

Fogkoronák és hidak készítése szavatolt tiszta tallérraranyból.

BUDAPEST, VII. KER., ERZSÉBET-KÖRUT 17. SZÁM. (Barcsay-utca sarok.)

TELEFON 55-16.

Reichenberger

□ Károly □

réz- és ércműgyáros

Budapest, VIII.,
Kender-u. 34.

TELEFON 55-16.

Az Első Budafoki Önálló Keresztény Fogyasztási Szövetkezet

Budafok, Kereszt-utca 3. szám.

Ajánlja dusan felszerelt első minőségű árraktárát.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás

mindennemű fűszer, gyarmatáru és háztartási
cikkekből.

Kivonat az árjegyzékből:

Fehér bor literje 60 fillér, siller bor literje 50 fillér, a tagok saját termése. Liszt, Hagenmacher-féle: 0, 1 kilo 46 fillér, 1, 1 kilo 45 fillér, 2, 1 kilo 44 fillér, 3, 1 kilo 43 fillér, 4, 1 kilo 42 fillér. Tojás, I. rendű 3 db. 20 fill. Petroleum, I. rendű, literje 22 fillér. Fa, I. rendű, □ m. 7:50 kor. és 8:50 kor. I. rendű porosz-szén mm. 3:80 kor. — Házhöz szállítva ma.-ként 20 fillérrel több.

Az eredeti porosz szállítólevél
üzletünkben megtekinthető.

Takarmányliszt 1 kilogramm 16 fillér, korpá 1 kilogramm 12 fillér.

Legjobb minőségű likőrök, konyak, pálinkák, tea, rum és kétszersült.
Naponta friss pörköltkávé. — Nagyobb rendeléseket kívánatra ingyen
házhöz szállítunk.

Elvállal minden e
szakmába vágó
munkák teljesítését.

Ehrenwald Aladár

kárpitos és diszító

Budapest, VI., Teréz-körut 39.

Az 1906. évi milánói
kiállításon oklevéllel
.. .. kitüntetve

Legjobb és legegészségesebb szivarkahüvely a

RIZ LABIN 1000 DARAB
(10 doboz.)
2 KORONA.

7000 egy postacsomag. — Franco szállítás. — Viszonteladónak engedmény.

MEGRENDELHETŐ: KOHN ÉS GRÜNHUT
BUDAPEST, VIII. KER., AGGTELEKI-UTCA 10. SZÁM.

Izléses

és modern nyomtatványokat szállít

Kohn és Grünhut

Könyvnyomda. Papirzacskógyár. Papirnagykereskedés

Budapest, Aggteleki-utca 10.

védjegy.

védjegy.

Tölthető toll „Füllfeder“

a legjobb gyártmány I kor.-tól egész 12 koronáig darabja.

MEGRENDELHETŐ: KOHN ÉS GRÜNHUT

PAPIRNAGYKERESKEDÉSÉBEN

BUDAPEST, VIII. KER., AGGTELEKI-UTCA 10. SZÁM.